

TIBBIYOT OLIY TA'LIMIDA KOMPETENSIYAGA ASOSLANGAN YONDASHUVNING ILMIY ASOSLARI VA AMALIY AHAMIYATI

Sheraliyev Mashrab Umurzakovich

*Samarqan davlat tibbiyot universiteti "Informatsiyon texnologiyalar,
biofizika va tibbiy fizika" kafedrasi PhD assistenti*

ANNOTATSIYA: *Maqolada tibbiyot oliy ta'limida kompetensiyaga asoslangan yondashuv (CBME) ning nazariy asoslari va uning amaliy ahamiyati tahlil qilinadi. An'anaviy bilimga yo'naltirilgan ta'lim modelining cheklovlari ko'rsatilib, CBME ning klinik fikrlash va bemor xavfsizligini ta'minlashdagi ustun jihatlari asoslab beriladi. Tadqiqot natijalari CBME ni joriy etish zamonaviy tibbiyot ta'limi uchun muhim ekanini ko'rsatadi.*

Kalit so'zlar: *tibbiy ta'lim, kompetensiya, CBME, klinik fikrlash, ta'lim sifati.*

1. KIRISH. MUAMMONING DOLZARBLIGI

Zamonaviy sog'liqni saqlash tizimi shifokorlardan nafaqat nazariy bilim, balki klinik fikrlash, tezkor qaror qabul qilish va bemor xavfsizligini ta'minlash bo'yicha yetuk kompetensiyalarni talab qiladi. Jahon sog'liqni saqlash tashkiloti ma'lumotlariga ko'ra, tibbiy xatoliklarning katta qismi kadrlarning yetarli klinik tayyorgarlikka ega emasligi bilan bog'liq [1,2].

An'anaviy tibbiy ta'lim modeli bilimlarni uzatishga yo'naltirilgan bo'lib, real klinik vaziyatlarda ularni qo'llash imkoniyatlarini cheklaydi [3]. Natijada, bitiruvchilar amaliy faoliyatning dastlabki bosqichida yuqori xatolik xavfiga duch keladi [4]. Shu sababli, kompetensiyaga asoslangan ta'lim modeliga o'tish dolzarb vazifa hisoblanadi.

2. KOMPETENSIYAGA ASOSLANGAN TIBBIY TA'LIMNING NAZARIY ASOSLARI

CBME ta'lim natijalarini bilim hajmi orqali emas, balki talabaning real klinik vazifalarni bajarish qobiliyati orqali baholashga asoslanadi [3]. Ushbu yondashuv

shifokorning kasbiy faoliyati uchun zarur bo'lgan bilim, ko'nikma va xulq-atvorni yagona tizim sifatida shakllantirishni nazarda tutadi [4]. Ilmiy tadqiqotlar CBME klinik fikrlashni rivojlantirish, kommunikativ kompetensiyalarni mustahkamlash va dalillarga asoslangan tibbiyot tamoyillarini amaliyotga tatbiq etishda samarali ekanini ko'rsatadi [5].

3. AMALIY AHAMIYATI

CBME asosida tayyorlangan mutaxassislar klinik vaziyatlarni tahlil qilish, bemor bilan muloqot qilish va xavfsiz davolashni ta'minlashda yuqori natijalarga erishadi. Ushbu yondashuv sog'liqni saqlash xizmatlari sifatini oshirish bilan bevosita bog'liqdir [6].

4. XULOSA

Kompetensiyaga asoslangan tibbiy ta'lim an'anaviy bilimga yo'naltirilgan modelga nisbatan samaraliroq bo'lib, zamonaviy sog'liqni saqlash tizimi ehtiyojlariga mos keladi. CBME ni joriy etish tibbiy ta'lim sifatini oshirishga xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. World Health Organization. *Transforming and Scaling Up Health Professionals' Education*. WHO, 2013.
2. Frenk J. et al. Health professionals for a new century. *The Lancet*, 2010.
3. Harden R.M. Outcome-based education. *Medical Teacher*, 2007.
4. Epstein R.M., Hundert E.M. Defining professional competence. *JAMA*, 2002.
5. Frank J.R. et al. Competency-based medical education. *Medical Teacher*, 2010.
6. Norcini J. et al. Workplace-based assessment. *Medical Education*, 2011.